

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Уредбе о управљању групацијом Одбрамбена индустрија Србије

израђена према прилозима 2 до 10 Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС", број 8/19)

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У области производње наоружања и војне опреме, код привредних друштава у већинском државном/друштвеном власништву, на нивоу надлежне организационе јединице Министарства одбране, прате се параметри пословања који непосредно утичу на остварење њихове економске стабилности и одрживости, као и параметри који утичу на испуњење одбрамбених интереса Р. Србије. Ти параметри су следећи: обим производње и продаје наоружања и војне опреме како за потребе Војске Србије, тако и за потребе извоза; кадровска структура запослених у квантитативном и квалитативном смислу; степен реализације задатака развоја нових система наоружања и војне опреме; реализација инвестиционих пројеката који су у функцији обезбеђења раста и развоја производње наоружања у Р. Србији, као и у функцији повећања конкурентности на светском тржишту.

Разлози праћења ових параметара леже пре свега у следећим чињеницама:

- Република Србија је војно-неутрална држава и у складу с тим неопходно је максимизирати удео опремања оружаних снага из сопствених извора снабдевања, односно из домаће производње коју је потребно обезбедити и одржавати.
- У односу на тренутне потребе оружаних снага Р. Србије, постојећи производни капацитети домаћих фабрика су у највећем броју случајева предимензионирани, тако је у циљу обезбеђења њихове економске самоодрживости неопходно обезбедити извозне пласмане на светском тржишту, односно одржати курентност, квалитет и разноврсност произведеног наоружања, уз конкурентну цену.
- Производња и промет наоружања и војне опреме је делатност од стратешког интереса за Републику Србију.
- Праћењем напред наведених параметара и спровођењем потребних мера успоставља се контрола и унапређење области производње и промета наоружања и војне опреме у циљу остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних, економских и спољнополитичких интереса Републике Србије, њеног међународног кредибилитета и интегритета, као и развој и унапређење одбрамбене технолошке и индустријске базе Републике Србије.

Укупна вредност реализације продаје наоружања и војне опреме у привредним друштвима Одбрамбене индустрије Србије (ОИС)¹ је у 2018. години била око 411 милиона УСД, од чега за извоз око 368 или 89,5%. Број запослених у тих 8 друштава је на крају 2018. године премашио 12 хиљада радно ангажованих лица по свим основама.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Кровни документ који уређује област производње и промета наоружања и војне опреме је Закон о производњи и промету наоружања и војне опреме („Службени лист СРЈ”, бр. 36/18), који је усвојен 09.05.2018. године, у потпуности заменивши претходни закон који је био на снази од 1996. године. Новим законом је на савремен и детаљнији начин уређена ова област и њиме је дефинисано формирање Групације Одбрамбена индустрија Србије, од стране Владе, што се реализује овом уредбом. На овај начин се у Р. Србији по први пут формално детерминише скуп привредних друштава која се баве производњом и прометом наоружања и војне опреме а у већинском су државном/друштвеном власништву, тј. оно што је у ранијем периоду било у жаргону називано „наменска“ индустрија.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Формирање Групације Одбрамбена индустрија Србије (ОИС) је дефинисано чланом 39. Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме, при чему је законски дефинисано да услове, начин формирања, припадност, начин управљања и друга питања од значаја за њен рад и функционисање прописује Влада, а на предлог министарства одбране.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Кључни проблеми у овој области идентификовани у претходном периоду су били следећи:

- привредна друштва која се баве производњом наоружања и војне опреме у већинском државном/друштвеном власништву су функционисала и функционишу као посебни привредни субјекти, са одређеним степеном међусобне повезаности и координације који је требало повећати. У претходном периоду, то је имало за последицу да се овом фактичком нецентрализованом стању није постигао пун синергијски ефекат укупног пословања.
- постојање друштвеног капитала (који није препознат Уставом Р. Србије), чије је решавање у предузећима која се баве производњом наоружања и војне опреме било изузето из регулативе, до усвајања Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме којим се ово регулише на специфичан начин имајући у виду стратешки значај ове производње, преговоре који су се водили са синдикалним представницима запослених и интересима Р. Србије. У складу са чланом 44. предметног закона, предвиђено је тзв. „подржављење“ друштвеног капитала код предузећа која припадају Групацији ОИС, уз инвестирање државе у сама предузећа у износу који је минималне вредности подржављеног друштвеног капитала, а у складу са билансним могућностима буџета Р. Србије.

¹ Подаци се односе на 8 привредних друштава у државном/друштвеном власништву над којима је до сада управљање и надзор вршило Министарство одбране и која ће чинити језгро будуће Групације ОИС.

- Министарство одбране, као ресорно министарство у чијој је надлежности управљање и надзор над овим предузећима је у претходном периоду имало потешкоће у примени и предлагању појединих прописа или примени изузећа из појединих прописа, пошто није постојала јасна дистинкција ко чини одбрамбену индустрију Србије.

Ови проблеми решиће се након усвајања предлога Уредбе и формирања Групације ОИС, кроз спровођење саме уредбе, као и кроз спровођење одредби Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме које се односе на Групацију ОИС.

5) Која промена се предлаже?

Доношењем Уредбе формално ће се створити Групација ОИС. Она неће имати статус правног лица. У каснијим фазама тежиће се постепеном формирању чвршће управне структуре и удруживању капацитета на интересној основи како би се кроз корпоративно деловање створили капацитети способни да производе и финализују сложене системе што ће омогућити укључивање великог броја домаћих коопераната и смањење технолошке зависности од увоза.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Формирање Групације ОИС као формализоване групације предузећа је неопходна у циљу обезбеђења услова за њихову дугорочну консолидацију уз постепену докапитализацију и мањинско страном улагање, јачање технолошке и материјалне базе и смањење државног капитала у складу са зрелом организацијом, при чему ће државни капитал остати већински.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Доношење Уредбе и формирање Групације ОИС ће имати непосредан утицај на привредна друштва која буду ушла у састав Групације, односно на привредна друштва која се баве производњом наоружања и војне опреме и у већинском су државном/друштвеном власништву. Ова група предузећа уједно и представљају циљну групу на коју овај документ испољава непосредан утицај. Такође ће Уредба имати и непосредан утицај на Министарство одбране у смислу обезбеђења потребне организационе и кадровске структуре за њено спровођење, што ће се регулисати интерним актима и процедурама тог министарства.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Тренутно не постоји овакав документ у Р. Србији.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Доношење Уредбе и формирање Групације ОИС представља разраду важећег прописа (Закона о производњи и промету НВО) тако да не постоје други важећи прописи који регулишу ову материју и на овај начин.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Недоношењем уредбе, не могу се спровести даље законом предвиђене активности на дугорочној консолидацији, докапитализацији и улагањима, као ни решавање статуса друштвеног капитала и директно би се угрозио стратешки интерес Р. Србије у очувању и развоју сопствених капацитета за производњу наоружања и војне опреме.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

У свим државама Европе и света, постоје групације произвођача наоружања и војне опреме кроз различите облике удруживања-груписања и без обзира на њихову власничку структуру. Државе источне Европе које су прошле транзициони период или су и даље у транзицији, а код којих је део производње наоружања задржан у претежном државном власништву (Пољска, Румунија, Бугарска, Мађарска, Чешка и др.) такође имају оформљене неке видове групације произвођача наоружања и војне опреме (пољски PGZ, бугарска BDIA, мађарска MVSZ, румунски PATROMIL, чешка DSIA).

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Формирање Групације ОИС заснива се на потреби успостављања контроле и унапређења области производње и промета наоружања и војне опреме са циљем остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних, економских и спољнополитичких интереса Републике Србије, њеног међународног кредибилитета и интегритета, као и развој и унапређење одбрамбене технолошке и индустријске базе Републике Србије.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Уредбом се жели постићи јачање механизма контроле у сегменту планирања мера безбедности, обезбеђења и заштите у производњи наоружања и војне опреме, уређења права и обавеза произвођача, утврђивање и оцењивање усаглашености система менаџмента, процеса производње и производа са стандардима и техничким прописима, стварање амбијента за страна улагања и обезбеђење услова за унапређење области производње са аспекта развојних и инвестиционих улагања, као и синергија у наступу предузећа на ино-тржишту.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Циљеви су усклађени са Стратегијом националне безбедности, Стратегијом одбране, Стратегијским прегледом одбране Републике Србије и Белом књигом одбране у домену тежишта на развоју домаће одбрамбене индустрије, као и са Стратегијом и политиком развоја индустрије Републике Србије од 2011. до 2020. године.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи учинковитости остварења циљева могу бити: параметри пословања предузећа (обим производње и извоза НВО), удео опремања Војске Србије из домаће производње, нови производи и нове технологије које су имплементирани у производњу НВО, степен зависности система одбране од увоза, број коопераната и број запослених који директно или индиректно учествују у производњи наоружања у Р. Србији.

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

За остварење циља разматрана је алтернативна мера у смислу формирања Групаације ОИС као правног лица, али се након спроведених анализа и дискусија утврдило да степен повезаности предузећа још увек није довољно развијен и да додатни правни субјекат не би у овом моменту имао одговарајући ефекат у постизању циљева. „Status quo” опција није разматрана, односно иста је одбачена, још у фази припреме Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Нису биле идентификоване друге опције.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Сама Уредба садржи низ подстицајних мера у процесу управљања и надзора над привредним друштвима које су њене чланице и то пре свега у делу који се односи на инвестиције и одговарајуће Програме развоја Групаације.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Управљачко-организационе мере су детаљно разматране и прописане су самом Уредбом, при чему су чланом 35. уредбе прописане и мере стручног усавршавања запослених и управних структура код чланица Групаације, чиме се стварају услови за квалитетно функционисање предузећа и органа управљања и постизање задатих циљева.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Може, како је наведено у претходном питању.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Функционисање Групаације ОИС и њених чланова, зависи од успешне спреге пословодства предузећа (цивилни сектор) и управних структура и ресорног министарства (јавни сектор), као и од успешне сарадње са бројним кооперантима (цивилни сектор) из земље и иностранства.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

За спровођење Уредбе о формирању Групаације ОИС постоје расположиви ресурси.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Изабрана је опција формирања Групаације ОИС која није правни субјекат, са иницијалним детерминисањем (поименично) привредних друштава које припадају Групаацији уз

остављене могућности њеног проширења. Процењено је да се на овај начин ствара флексибилно решење које не изискује значајне иницијалне активности ни трошкове, а које се у наредном периоду може даље унапредити, уколико се за то укаже потреба.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Утицај Уредбе на буџет Р. Србије, који проистиче из самог Закона о производњи и промету НВО на буџет се може анализирати двојако:

- Кроз спровођење конверзије главнице дуговања и отписом камате са стањем на дан 31.12.2016. године и
- Кроз процес „подржављења“ друштвеног капитала уз инвестирање државе у сама предузећа у износу који је минималне вредности подржављеног друштвеног капитала, а у складу са билансним могућностима буџета Р. Србије.

Конверзија дуговања представља завршетак процеса финансијске консолидације предузећа, који је започет још 2013. године и овде се ради о **апсолутно ненаплативим потраживањима** државних поверилаца по основу пореза и доприноса, која су настала у периоду пре 2012. године и делимично у 2013. и 2014. години. Од краја 2014. године сва привредна друштва која ће постати чланице Групације редовно измирују текуће обавезе према државним повериоцима, тако да се укупне обавезе настале у ранијем периоду стално повећавају по основу обрачунатих камата. Из тог разлога, Законом је дефинисан 31.12.2016. године као пресечни датум за конверзију главног дуга и отпис камата, чиме ће биланси предузећа бити у потпуно растеређени ових обавеза, а државни повериоци ће повећати своје учешће у капиталу предузећа. Обзиром да се ради о ненаплативим обавезама, фактички ефекат конверзије на буџет се не може окарактерисати негативан, док ће се у наредном периоду, кроз процес продаје дела капитала (приватизације) остварити позитивни буџетски ефекти.

Подржављење друштвеног капитала, односно доношење акта којим ће Република Србија преузети власничка права на друштвеном капиталу, уз обавезу да обезбеди средства за унапређење капацитета за производњу наоружања и војне опреме у привредним друштвима која припадају Групацији Одбрамбена индустрија Србије, у складу са Програмом развоја капацитета за производњу наоружања и војне опреме, минимално у висини процењене вредности друштвеног капиталам, а у складу са билансним могућностима буџета Р. Србије. Тачна укупна вредност ових средстава се може утврдити тек након извршеног пописа и процене фер тржишне вредности целокупне имовине, обавеза и капитала са стањем на дан 31. децембар претходне пословне године, а у складу са законом којим се уређује рачуноводство и међународним рачуноводственим стандардима. С обзиром да ће се спровести процес конверзије потраживања у капитал поверилаца у привредним друштвима из Групације Одбрамбена индустрија Србије, очекује се смањење заступљености удела друштвеног капитала у односу на укупан капитал. Тренутна укупна вредност уписаног друштвеног капитала у 7 привредних друштава одбрамбене индустрије која послују са већинским државним/друштвеним капиталом износи око 54,24 милиона евра.

Влада Р. Србије је дана 04. маја 2017. године за пет од седам наведених друштава усвојила појединачне закључке, којима се одобравају бескаматне позајмице у 2017. години у укупном износу од око 23,61 милион ЕУР за реализацију инвестиционих пројеката. Реализацијом инвестиција из одређених средстава стварају се услови за конверзију дела

тих средстава у капитал Р. Србије у привредним друштвима ОИС, сходно члану 44. Нацрта закона. Ради се о делу износа позајмица из 2017. године у укупној вредности од 20,8 милиона ЕУР (Милан Благојевић – наменска – 4,41 милион ЕУР, Први партизан Ужице – 3.97 милиона ЕУР, ППТ – наменска – 0,69 милиона ЕУР, Компанија Слобода – 2 милиона ЕУР и Застава оружје – 9,7 милиона ЕУР) која би се могла употребити за преузимање власничких права над друштвеним капиталом. Средства из позајмице преко износа вредности друштвеног капитала би могла бити предмет докапитализације чиме се повећава учешће Републике Србије у капиталу. Реализацијом на предложени начин друштвени капитал би остао заступљен у пет привредних друштва у укупној вредности од 33,3 милиона ЕУР. Преузимање тог дела друштвеног капитала би се могло намирити додатним улагањима Р. Србије у периоду од 2020. до 2022. године (динамиком од око 11,1 милион ЕУР годишње). Преглед структуре друштвеног капитала у привредним друштвима ОИС са динамиком инвестиционих улагања Р. Србије у наредном трогодишњем периоду приказан је следећом табелом:

Назив привредног друштва	Вредност капитала РСД (ЦРХОВ и АПР) на дан 23.04.2017.	Вредност друштвеног капитала на дан 31.12.2018.			Улагања Р. Србије у 2017. години према закључцима Владе од 04.05.2017. г.		Вредност друштвеног капитала након конверзије инвестиционих позајмица из 2017. године који би се намирио додатним инвестицијама у периоду 2020.-2023. године	
		%	РСД	ЕУР (123,19)	РСД	ЕУР (123,19)	РСД	ЕУР (123,19)
ХК Крушик	2.507.657.831	19,58%	490.999.403	3.985.708	0	0	490.999.403	3.985.708
Милан Благојевић - наменска	3.234.675.015	28,46%	920.588.509	7.472.916	543.331.600	4.410.560	377.256.909	3.062.399
Прва искра - наменска произ.	953.344.120	34,44%	328.331.715	2.665.246	0	0	328.331.715	2.665.246
Први партизан	2.159.309.942	22,65%	489.083.702	3.970.157	492.755.200	4.000.000	0	0
ППТ-наменска	123.495.908	68,73%	84.878.738	689.007	431.160.800	3.500.000	0	0
Компанија Слобода	5.345.927.000	39,91%	2.133.559.466	17.319.259	246.377.600	2.000.000	1.887.181.866	15.319.278
Застава-оружје	9.076.412.728	24,62%	2.234.612.814	18.139.563	1.194.931.400	9.700.000	1.039.681.414	8.439.658
УКУПНО	23.400.822.544	0,00%	6.682.054.346	54.241.857	2.908.556.600	23.610.560	4.123.451.307	33.472.289

Обзиром да је већина од наведених привредних друштава у претходном периоду остварила значајне резултате пословања и вршила значајна улагања сопственим средствима у развој производних капацитета, као и да процена вредности капитала, имовине и обавеза није рађена у скоријем периоду, очекивања су да је реална вредност капитала друштава за око 20% већа од уписане, односно да би након нове реалне процене вредности капитала

вредност друштвеног капитала била већа за тај проценат (процена је да би друштвени капитал вредео око 8 милијарди динара или око 65 милиона ЕУР).

У складу са наведеним очекивањима, након преузимања власничких права на друштвеном капиталу по основу инвестиција од 23,6 милиона ЕУР из 2017. године, вредност дела друштвеног капитала би износила око 44,1 милион ЕУР, што би се могло намирити додатним улагањима Р. Србије у периоду од 2020. до 2023. године (динамиком од 10-11 милиона ЕУР годишње у периоду од 4 године). Преглед структуре друштвеног капитала у привредним друштвима ОИС након реалне процене вредности (очекивано повећање од 20%) са динамиком инвестиционих улагања Р. Србије у наредном четворогодишњем периоду приказан је следећом табелом:

Назив привредног друштва	Процењена реална вредност капитала (+20% у односу на садашњу) РСД	Процењена реална вредност друштвеног капитала			Улагања Р. Србије у 2017. години према закључцима Владе од 04.05.2017. г.		Вредност друштвеног капитала након конверзије инвестиционих позајмица из 2017. године који би се намирио додатним инвестицијама у периоду 2020.-2023. године	
		%	РСД	ЕУР (123,19)	РСД	ЕУР (123,19)	РСД	ЕУР (123,19)
ХК Крушик	3.009.189.397	19,58%	589.199.284	4.782.850	0	0	589.199.284	4.782.850
Милан Благојевић - наменска	3.881.610.018	28,46%	1.104.706.211	8.967.499	543.331.600	4.410.560	561.374.611	4.556.982
Прва искра - наменска произ.	1.144.012.944	34,44%	393.998.058	3.198.296	0	0	393.998.058	3.198.296
Први партизан	2.591.171.930	22,65%	586.900.442	4.764.189	492.755.200	4.000.000	94.145.242	764.228
ППТ- наменска	148.195.090	68,73%	101.854.485	826.808	431.160.800	3.500.000	0	0
Компанија Слобода	6.415.112.400	39,91%	2.560.271.359	20.783.110	246.377.600	2.000.000	2.313.893.759	18.783.130
Застава-оружје	10.891.695.274	24,62%	2.681.535.376	21.767.476	1.194.931.400	9.700.000	1.486.603.976	12.067.570
УКУПНО	28.080.987.053	0,00%	8.018.465.216	65.090.228	2.908.556.600	23.610.560	5.439.214.930	44.153.056

Код једног дела привредних друштва након нове процене, конверзије потраживања и умањења основног капитала за нето-губитке кумулиране из претходног периода вредност друштвеног капитала би била на нижем нивоу, па су очекивања да ће укупна вредност друштвеног капитала бити на нивоу око 40 до 41 милион ЕУР.

Укратко речено, у складу са билансним могућностима буџета Р. Србије, кроз инвестирања од 40 милиона ЕУР, у наредном четворогодишњем периоду (10 милиона ЕУР годишње) би се заокружио процес „подржављења“ друштвеног капитала у привредним друштвима која припадају Групацији ОИС. Продајом (приватизацијом) дела подржављеног капитала би се касније остварио позитиван буџетски ефекат.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

За заокруживање процеса подржављења, односно инвестиционих улагања у предузећа по основу преузимања власништва над друштвеним капиталом, неопходно је у буџету Р.

Србије обезбедити 44 милиона ЕУР за наредни четворогодишњи период (начелно 11 милиона ЕУР годишње), при чему се тај период може и пролонгирати у зависности од билансних могућности буџета Р. Србије.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Није доступан овај податак, обзиром да финансирање инвестиција Р. Србије у одбрамбену индустрију није предмет међународних аранжмана.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Формирањем Групације ОИС, која није правно лице нема нових трошкова институција у односу на постојеће, већ ће се евентуални додатни трошкови обуке државних службеника обезбедити препланирањем текућих расхода за ту намену.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Уколико се појаве евентуални расходи исте ће бити могуће финансирати кроз редистрибуцију постојећих средстава.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Ефекти описани у оквиру питања 1) Прилога 5 неће имати утицај на буџетски раздео Министарства одбране, већ се очекује да ће исти имати утицај на буџетске разделе Министарства финансија или Министарства привреде (буџетску резерву, приватизационе приходе или др. извор) у зависности од изабраног модела финансирања инвестиција.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Примена ове Уредбе неће створити посебне трошкове привредним друштвима на које се она односи јер се пре свега односи на њихову обавезу да ускладе интерна акта и унутрашњу организацију са захтевима из Уредбе.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Примена ове Уредбе неће створити посебне трошкове привредним друштвима на које се она односи јер се пре свега односи на њихову обавезу да ускладе интерна акта и унутрашњу организацију са захтевима из Уредбе.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Овом Уредбом се посредно подстиче и стварање нових привредних друштава на тржишту у области производње и промета наоружања и војне опреме, привредних друштава која пружају кооперантске услуге у предметној области, правних и физичких лица који ће вршити услуге у области производње наоружања и војне опреме и центара технолошке компетитивности чија улога ће бити јачање базичних технологија у сарадњи са техничким

факултетима и институтима у циљу испуњења захтева које дефинишу одбрамбене технологије. Истовремено, развојем одбрамбених технологија и производа из категорије наоружања и војне опреме подстиче се трансфер стечених знања и иновативног потенцијала на продукцију нових решења у цивилном сектору.

Предлогом уредбе су дефинисане могућности за страна улагања у Групаацију ОИС и створен је потенцијални амбијент да се кроз неки од облика страних улагања повећа конкурентност чланица Групаације ОИС на инотржишту. Сам Закон о производњи и промету наоружања и војне опреме посебно потенцира јачање капацитета малих и средњих предузећа, чији иновативни потенцијал је у већем проценту заступљен у кадровској структури и који представља значајан ослонац великим привредним друштвима који припадају Групаацији одбрамбена индустрија Србије.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Развојем одбрамбених технологија и производа из категорије наоружања и војне опреме који ће се спроводити на нивоу Групаације ОИС и коопераната, као и контролисаним страним улагањима, подстиче се трансфер стечених знања и иновативног потенцијала на продукцију нових решења како у војноиндустријском, тако и у цивилном сектору.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Уколико се материјална и нематеријална имовина предузећа која ће бити чланице Групаације ОИС, сматра за друштвено богатство, изабрана опција формирања и управљања Групаацијом ОИС представља оптимални модел његовог очувања, раста и развоја, имајући у виду стратешке, одбрамбено-безбедносне, економске и друге интересе Р. Србије.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

По питању радне снаге, за очекивати је да ће кроз спровођење Програма развоја Групаације ОИС и спровођење улагања у нове технологије, потреба за стручним кадром бити повећана, односно да ће се исто повољно одразити на квалитет радне снаге у привредним друштвима ОИС. Кроз прописане активности стручног усавршавања које ће спроводити предузећа у сарадњи са Министарством одбране и образовним институцијама, а који су предвиђене чланом 35. Уредбе, очекује се позитиван ефекат у том смислу.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Ова Уредба нема никаквог утицаја на грађане.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Није идентификован штетан утицај ове Уредбе ни на какву специфичну групу популације.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Није идентификован штетан утицај ове Уредбе ни на коју друштвену групу.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Сама Уредба нема утицаја на тржиште рада, запошљавање, као и на услове за рад.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Није идентификован било који облик дискриминације различитих категорија лица.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Није идентификован утицај ове Уредбе на цене роба, услуга и животни стандард становништва.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Формирање Групације овом Уредбом нема утицаја на промену социјалне ситуације на регионалном или окружном нивоу.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Нема утицаја на наведене промене.

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Не

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Не

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Не

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Не

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Не

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уведе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Да. Суштина уредбе јесте да уређује услове и начин формирања, припадност, начин управљања, рада и функционисања групације Одбрамбена индустрија Србије.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Да. Министарство одбране као ресорно министарство врши послове управљања и надзора над привредним друштвима која су чланице Групације ОИС и за то у свом саставу има надлежне организационе јединице (Сектор за материјалне ресурсе и Управа за одбрамбене технологије) које су се и до сада бавиле тим пословима. Евентуално побољшање тих капацитета се по потреби може извршити унутрашњом реорганизацијом и стручним усавршавањем на нивоу Министарства одбране и Војске Србије, зашта постоји широка кадровска база.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Тренутно, за потребе спровођења Уредбе није потребно извршити реструктурирање надлежног државног органа у Министарству одбране. На нивоу Министарства одбране и Војске Србије су покренуте активности шире реорганизације, које ће обухватити и овај организациони сегмент, тако да ће и његово евентуално реструктурирање бити у функцији спровођења Уредбе. Ова шира реорганизација на нивоу Министарства одбране и Војске Србије се очекује у току 2020. године.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

У поступку израде и међуресорног усаглашавања, Уредба је усаглашена са следећим прописима:

Закон о производњи и промету наоружања и војне опреме,

Закон о одбрани,

Закон о привредним друштвима,

Закон о раду,

Одлука о критеријумима и мерилима за утврђивање висине накнаде за рад у надзорним одборима јавних предузећа,

Закључак Владе 05 Број: 121-1654/2017 који се односи на утврђивање висине накнаде за рад у надзорним одборима јавних агенција и других облика организовања.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Доношењем ове Уредбе успоставља се Групација Одбрамбена индустрија Србије и правни оквир који обезбеђује стабилан контролни механизам у области производње наоружања и

војне опреме, као делатности од стратешког интереса за Р. Србију, код оних произвођача који послују већинским државним/друштвеним капиталом. У том смислу, остварује се позитиван утицај и у домену владавине права и безбедности.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Самом Уредбом прописани су услови и начин формирања, припадност, начин управљања, рада и функционисања групације Одбрамбена индустрија Србије. При томе су у домену управљања јасно прописане надлежности, а чланом 51. и одговорност лица која су именована у управне структуре привредних друштава чланова Групације. Подаци о пословним резултатима привредних друштава која припадају Групацији и лицима која су именована у управне структуре ће бити јавно доступна на порталима Агенције за привредне регистре и Агенције за борбу против корупције у складу са одговарајућим законима. Исто тако, сама Уредба није означена степеном тајности, а на сва питања по питању функционисања Групације, Министарство одбране ће у складу са Законом о информацијама од јавног значаја давати потребне информације, као што је и до сада рађено и што је била позитивна пракса.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Овом Уредбом и Законом о производњи и промету наоружања и војне опреме прописани су одређени рокови у којима је потребно спровести поједине активности, а исто тако идентификоване су и друге активности које је потребно спровести у циљу заокружења процеса формирања Групације Одбрамбена индустрија Србије. Њихов редослед и временско трајање након усвајања Уредбе је следећи:

1. Ступањем на снагу Уредбе (8 дана од објављивања у Службеном гласнику Р. Србије), привредна друштва наведена у Прилогу 1 Уредбе постају чланови Групације Одбрамбена индустрија Србије, односно Групација је формално идентификована - формирана.
2. На основу одлуке министра одбране (у складу са чланом 20. Уредбе) именују се представници у управним структурама (скупштинама и надзорним одборима) чланова Групације из редова запослених у Министарству одбране и Војсци Србије.
3. Државни органи и организације, које имају власнички удео у привредним друштвима која су чланови Групације, доносе одлуке о овлашћивању представника државног капитала у скупштини друштва (који је именован из редова МО и ВС) за заступање и капитала тог органа-организације (у складу са чланом 19. и 20 Уредбе).

Прве три тачке се реализују у року од 30 дана од усвајања Уредбе. На тај начин створени су услови за спровођење даљих активности:

4. Чланови Групације ОИС која су организована као јавна друштва су у обавези да промене организацију у друштва која нису јавна у смислу закона којим се уређују привредна друштва у року од 120 дана од дана ступања на снагу Уредбе.
5. Влада, на предлог Министарства одбране, доноси одговарајуће закључке којима се врши конверзија дуговања државних поверилаца у року од 90 дана од формирања Групације.
6. Влада, на предлог Министарства одбране, доноси одговарајуће закључке којима се преузимају власничка права над друштвеним капиталом („подржављење“) у року од 120 дана од формирања Групације.

7. Чланови Групаације ОИС су у обавези да ускладе интерна акта у року од шест месеци од дана ступања на снагу Уредбе.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

У припреми Нацрта уредбе у два наврата је спроведен поступак усаглашавања са заинтересованим странама и представницима привредних друштава која су њом обухваћена.

Први пут је достављена прелиминарна верзија Нацрта уредбе привредним друштвима која послују већинским друштвеним/државним капиталом (ХК „Крушик“ а.д. Ваљево, Компанија „Слобода“ а.д. Чачак, „Први партизан“ а.д. Ужице, „Застава оружје“ а.д. Крагујевац, „Милан Благојевић-наменска“ а.д. Лучани, „Прва Искра-наменска производња“ а.д. Барич, „Прва петолетка-наменска“ а.д. Трстеник, „Телеоптик-жироскопи“ д.о.о. Земун, НК РК „Yumco“ а.д. Врање, „Корпорација Трајал“ а.д. Крушевац, „Застава Терво“ д.о.о. Крагујевац, „ФАП Корпорација“ а.д. Прибој и „ППТ-ТМО“ а.д. Трстеник) и јавном предузећу „Југоимпорт СДПР“.

Други пут је напред наведеним привредним друштвима и јавном предузећу „Југоимпорт СДПР“ достављена коригована верзија Нацрта уредбе, којој је претходило детаљно усаглашавање на нивоу Сектора за материјалне ресурсе. Коригована верзија Нацрта уредбе је достављена и привредним друштвима „Застава ковачница“ а.д. Крагујевац, „Корун холдинг“ а.д. Ужице, „Крушик пластика“ а.д. Осечина и „Ковачки центар“ а.д. Ваљево ради прибављања става и мишљења тих друштава.

Такође је дана 12.06.2019. године у просторијама привредног друштва ППТ-наменска а.д. Трстеник одржан радни састанак представника Министарства одбране, привредних друштава Одбрамбене индустрије Србије и јавног предузећа „Југоимпорт СДПР“ ради анализе коригованих решења, креираних на основу претходно прибављених ставова, сугестија и примедби, након чега је израђена коначна верзија Предлога Уредбе.

Исто тако, у процесу међуресорног прибављања мишљења, позитивна мишљења (без примедби из своје надлежности) су дали:

Министарство спољних послова,
Министарство трговине, туризма и телкомуникација,
Министарство државне управе и локалне самоуправе,

Мишљења и примедбе које су у потпуности прихваћене и имплементирани у материјал за Владу су дали:

Републички секретаријат за јавне политике
Министарство за европске интеграције

Примедбе које уз адекватно образложење нису прихваћене или су делимично прихваћене су дали:

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

У складу са ставом Републичког секретаријата за законодавство извршене су значајније измене текста Нацрта уредбе.

На основу наведеног, може се оценити да постоји подршка кључних непосредно заинтересованих страна за усвајање ове Уредбе.

Спровођење Уредбе јесте приоритет за Министарство одбране и Владу у наредном периоду у циљу остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних и спољнотрговинских интереса Републике Србије јер припадност Групацији Одбрамбена индустрија Србије ствара услове за решавање проблема који оптерећују пословање произвођача наоружања и војне опреме који послују већинским државним и друштвеним капиталом у делу који се односи на конверзију обавеза и решавање питања друштвеног капитала. Исто тако, спровођењем Уредбе успоставља се правни оквир који обезбеђује стабилан контролни механизам у области производње наоружања и војне опреме код оних произвођача који послују већинским државним/друштвеним капиталом. Такође, обезбеђује се амбијент за контролисану докапитализацију чланова Групације кроз домаћа и страна улагања и даје могућност технолошког осавремењавања фабрика које послују већинским државним/друштвеним капиталом, што све обезбеђује побољшану опремљеност Војске Србије савременим средствима наоружања и војне опреме.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење ове Уредбе није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

Уредбом се, на основу одредаба Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме, прецизира припадност Групацији Одбрамбена индустрија Србије оних произвођача наоружања и војне опреме који послују већинским државним и друштвеним капиталом.

Приликом усвајања Закона о производњи и промету наоружања и војне опреме наглашено је да постоји потреба обезбеђења финансијских средства у буџету Републике Србије ради преузимања власничких права на друштвеном капиталу у складу са актом Владе, а у циљу унапређења капацитета за производњу наоружања и војне опреме код произвођача наоружања и војне опреме који послују већинским државним и друштвеним капиталом и припадају Групацији Одбрамбена индустрија Србије.

Висина средстава које Република Србија треба да обезбеди прецизно ће се утврдити на основу података о процењеној вредности друштвеног капитала произвођача наоружања и војне опреме који послују већинским државним и друштвеним капиталом и припадају Групацији Одбрамбена индустрија Србије.

Укупна вредност уписаног друштвеног капитала у 7 привредних друштава одбрамбене индустрије која послују са већинским државним/друштвеним капиталом износила је 2018. године око 54,24 милиона евра. Обзиром да је већина од наведених привредних друштава остварила значајне резултате пословања у претходном периоду и вршила значајна улагања сопственим средствима у развој производних капацитета, очекивања су да је реална вредност капитала друштава за око 20% већа од уписане, односно да би након нове

процене вредности капитала на дан 31.12.2016. године вредност друштвеног капитала била око 65 милиона ЕУР.

Влада Р. Србије је дана 04. маја 2017. године за пет привредних друштава која послују са већинским државним/друштвеним капиталом усвојила појединачне закључке, којима се одобравају бескаматне позајмице у 2017. години у укупном износу од око 23,61 милион ЕУР за реализацију инвестиционих пројеката.

Реализацијом инвестиција из опредељених средстава стварају се услови за преузимање дела друштвеног капитала у тим привредним друштвима од стране Р. Србије у износу од 20,8 милиона ЕУР у складу са предложеним решењима у Закону. Након преузимања власничких права на друштвеном капиталу по основу инвестиција, вредност дела друштвеног капитала би износила око 43,2 милиона ЕУР.

Код једног дела привредних друштва након нове процене, конверзије потраживања и умањења основног капитала за нето-губитке кумулиране из претходног периода вредност друштвеног капитала би била на нижем нивоу, па су очекивања да ће укупна вредност друштвеног капитала бити на нивоу око 40 до 41 милион ЕУР.

Преузимање власничких права на преосталом делу друштвеног капитала би се могло решити додатним инвестиционим улагањима Р. Србије у периоду од 2020. до 2023. године у привредна друштва која имају друштвени капитал у власништву динамиком од око 10 милиона ЕУР годишње у периоду од 4 године, а у складу са билансним могућностима буџета Р. Србије, како је предвиђено Законом о производњи и промету наоружања и војне опреме.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не постоје други ризици за спровођење ове Уредбе.